

Verzameld werk - Gele Vellen - Zesde jaargang (1974-1975)

"Ik ben een jongen" - nabeschouwing over de cursus van De Vonk.

R.A. Cornets de Groot

Lodewijk Makeblijde College

Informatief Bulletin, nr. 9, 20 januari 1975

Cornets de Groot afgebeeld in de zesde jaargang van het Informatief Bulletin. 1

'Ik ben een jongen. Mijn naam is Ron, en ik wil later bij de luchtmacht', zei Ron in antwoord op de vraag zichzelf bekend te maken bij de groep.

'Waarom niet bij de burgerluchtvaart?', vroeg iemand.

'Omdat gevechtsvliegtuigen sneller zijn', zei Ron.

Zo kwamen er nog een toekomstige politieman en een aantal zeelieden te voorschijn.

Hoe anders zijn meisjes!

Zij immers verklaarden zich geporteerd voor de verplegende en verzorgende beroepen (crèche, bejaardentehuis, kleuter- en basisschool).

De rolverdeling, uiteraard stevig door het maatschappelijk bestel beïnvloed, ligt al stevig vast als de cursus van het vormingscentrum De Vonk begint, en geen van de deelnemers vermoedt enig kwaad, wanneer CN op verzoek over zichzelf bekend maakt, dat hij voor geen enkel examen ooit deugde en ten slotte maar de gemakkelijkste weg bewandelde: een taal studeren die hij van nature al sprak, zodat succes moeilijk uit kon blijven, zelfs als je niets deed.

In de eetzaal werden de vooroordelen nog es sterk benadrukt: een poster van een politieman in volle vaart, een zeventiende eeuwse admiraalschip, met vlag en wimpel opgesierd, een negental straalvliegtuigen met rode, witte en grijze uitlaatgassen - die laatste kleur waarschijnlijk door gebrek aan blauw.

De groepen, 3 in totaal - werden gevormd door onze leerlingen van H3, en de cursus was bedoeld om de deelnemers ervan te doordringen dat, als ze soms mochten denken dat er geen problemen waren, ze gelukkig bedrogen uit zouden komen.

Hoe ziet het verwachtingspatroon van onze leerlingen er uit?

Wie in 3h zit, zit niet lekker.

Je kent er doorgaans maar één streven: in 4H zien te komen, omdat 4 mavo niet erg trekt en 4 vwo buiten het bereik ligt. Maar de kans op zakken, is groter dan de kans op overgang ').

Vandaar dat men graag op zeker speelt, en liever die vakken 'kiest' die men aan kan, ook al gaat door zo'n 'keus' het toppunt van ons verlangen allerminst in vervulling.

Op deze problematiek richt zich de cursus die onze vormingsleiders hebben samengesteld: de psychologie en 'een' filosofie van het kiezen, en dit op een nivo dat gemakkelijk aanspreekt en aanstekelijk werkt. Ik vind een compliment aan de begeleiders van de Vink hier zeker op zijn plaats, en dit te meer, wanneer men bedenkt dat deze cursus ook voor hen een try-out was: havo-mensen zijn een vreemd slag voor ze. Dat was natuurlijk wel te merken ook.

Neem bv. die milieu-opdracht:

Jan is de zoon van een stakker uit de Schildersbuurt. Zijn vader staat aan de lopende band, en doet iets in duiven.

Daartegenover een kruidenierszoon uit een degelijk milieu, middleclass, en ten slotte een artsenzoon.

Van deze drie moest men in groepjes van vier of vijf, een levensbeschrijving geven tot het dertigste jaar.

De ellende die Jan te verstouwen krijgt! En het gestroomlijnde leven van de sportieve, bridgende, paardrijdende artsenzoon, die schouwburgen in- en uit rent, alsof er heel geen bloeddruk bestond!

Ik geloof dat hier bleek, hoe weinig vertrouwd de Vonkjongens met havokinderen zijn.

Wanneer je nl. te doen hebt met werkende jongeren, mag je ook wel blij zijn, als ze door zo'n opdracht tot het inzicht worden gebracht, dat vele karakters door de financiën zijn gedetermineerd. Maar bij havoleerlingen is zo'n 'inzicht' tot een ingekankerd vooroordeel geworden, want eigenlijk hoort Jan Cremer bij de upper ten niet thuis, en wat moet die vent met zijn bemodderde laarzen op mijn Oosters tapijt.

Het was me wel zo lief, wanneer in deze fase de nadruk werd gelegd op de noodzakelijkheid om dat wat cultureel wenselijk is, ook maatschappelijk mogelijk te maken. Dan maar ronduit marxist vind ik.

Financiën, milieu-invloeden, karaktereigenschappen, begeerte en realiteit als even zo veel beperkingen en ontgrenzingen van de mogelijkheid tot kiezen - dat kwam allemaal aan bod in

de film *Take-off*, die op de morgen na de voorstelling aanleiding werd tot vele discussies op persoonlijk nivo.

De film werd spoedig vergeten - terecht. Want hogere belangen stonden op het spel. Hier zag ik, eindelijk, dat het de persoonlijke problemen zijn die uitdagen tot denken, en niet de academische, niet deze die door krant en tv al afgekloven zijn tot op het bot.

Het betekent m.i. dat de pedagogische verhouding er ook een van persoonlijke aard moet zijn. M.a.w. eerst dan kunnen we objectief over een ander oordelen, als we het subjectieve in die ander en ons zelf ook kennen. De opvatting dat we van een leerling niet mogen weten, wat we niet hoeven te weten, is voor objectiviteit te kortzichtig.

Over de creatieve kant (wat nog iets anders is dan de artistieke, en dat was ook wel duidelijk te zien) van de cursus moet ik kort zijn. 't Enige opvallende in de resultaten hier was opnieuw dat de beroepen sterk aan de sekse gebonden bleken.

's Avonds was er het keuzespel.

Dat ging zo: 'Stel je voor dat je in Groningen terecht komt voor je studie, op een kamer van 4 x 5 meter. Hier is een lijst van 30 artikelen, daarvan mogen er 15 mee. Welke? Waarom? En hoe stel je je prioriteiten? Wat is belangrijk voor jou? De studie, het comfort, de gezelligheid?'

Uiteraard kwamen ook hier in hoofdzaak persoonlijke argumenteringen aan de orde. Eén opmerking van mijn kant: wie de minste behoeften heeft, krijgt met het samenstellen van de lijst de grootste moeite. Wie na het bed en de studieboeken niet meer weet, wat hij werkelijk nodig heeft, krijgt een onmotiveerbare lijst.

Bij sommigen kwam die kritische fase na het 8e artikel, maar bij vele anderen zou die pas komen na het 15e!

Vraag: waar komen die enorme behoeften toch vandaan? Waarom is er geen behoefte aan soberheid, eenvoud, gratie, harmonie?

Wanneer het een doelstelling van ons onderwijs is, de leerlingen te helpen bij de ontplooiing van een eigen leven, ze het gevoel te geven zichzelf te zijn, dan is een cursus als deze, die door de vormingsleiders van De Vonk in elkaar is gezet, een mooie weg daartoe.

Iets van hun werk in ons onderwijs zou dat onderwijs misschien kunnen maken tot een vlucht uit de verveling. Dat kan natuurlijk ook best - je hoeft alleen maar die serieuze ezel voor de klas af en toe te vervangen door een wijze idioot.

CN

') Deze verwachting leeft overigens niet alleen bij onze pupillen. Een havokind is a.h.w. een mislukte vwo-leerling, en een havomeisje met achten en zevens moet eigenlijk wel naar het vwo.

Maar zit je eenmaal in 4H, dan kán een 'mislukking' uit 3H opeens ontbloeien. Later zie je ze terug in 5 vwo en verder, en dan zijn de beroerdste niet. Soms betekent een 4 voor wiskunde een 8 voor een ander vak.

NOOT

1. Met ingang van deze zesde jaargang van het *Informatief Bulletin* werd de redactie van het blad overgenomen door lerares klassieke talen Joke Davids (DA), die het drie jaar, tot aan de negende jaargang, zou voortzetten, waarna 'CN' het weer van haar overnam. Daardoor bevatten die drie jaargangen aanzienlijk minder bijdragen van Cornets de Groot. Deze periode valt bovendien samen met een eveneens behoorlijk geringere productie op literair vlak. In de jaren na zijn echtscheiding in 1974 publiceerde Cornets de Groot geen boeken en maar enkele artikelen, om precies te zijn: twee in 1975,

twee in 1976 en drie in 1977. Ter vergelijking: tussen 1968 en 1971 verschenen drie boeken, 44 artikelen en een dertigtal kritieken. Vanaf *De kunst van het falen* (1978) neemt zijn productie weer toe, en schrijft hij ook de 'Gele vellen' weer vol. 🌱

Poëziemiddag LMC

R.A. Cornets de Groot

Lodewijk Makeblijde College

Informatief Bulletin, nr. 11, 3 maart 1975

De sectie Nederlands prijst zichzelf gelukkig twee dichters bereid te hebben gevonden om op 16 april te 3 u. belangstellenden bezig te houden met voorlezingen uit hun werk.

De beide heren zijn ook bij niet insiders wel bekend, hoop ik: het zijn Bert Schierbeek en Eddy van Vliet, een Nederlander en een Vlaming, een Amsterdammer en een Antwerpenaar, een dichter van het eerste uur en een voortzetter van een literair- "revolutionaire" richting, een vijftiger en een twen.

Uit hun werk stelden leerlingen van 4 H een bloemlezing samen, voorafgegaan door een interview. Wij zullen er naar streven het mogelijk te maken die bloemlezing op de genoemde datum aan de bezoekers uit te reiken.

Aangezien de 16e april op een woensdag valt, kan iedereen komen, terwijl niemand zich ertoe verplicht hoeft te voelen.

De tijd tussen 2 en 3 u. gelegen, wordt gevuld met een door KO gekozen film, die bij de sfeer van de gebeurtenissen past.

CN

Bezinning 1

R.A. Cornets de Groot

Lodewijk Makeblijde College

Informatief Bulletin, nr. 14, 28 april 1975

Religiositeit, ook in haar atheïstische vormen (meditatie, sensaties van dood, Niets en mystiek) neemt de mens in zijn totaliteit in beslag, en een school die RK is, moet dat wel weten.

Maar hoe het karakter van die religiositeit ook is:

'metafysisch', waarbij het 'vertikale', de verhouding God/mens alle andere in het niet doet verzinken,

of 'sociaal', waarbij de horizontale verhouding tussen het Ik en het andere het sterkst aan de oppervlakte komt,

- ik vind dat een school, ook (en misschien: vooral) wanneer ze een RK-school is, onderdak moet kunnen bieden aan de meest extreme vertegenwoordigers van de beide, hierboven bedoelde vormen van religieuze beleving, zonder dat de een de ander in verdrukking brengt.

Ik ben van het hiervolgende vers van Camphuysen werkelijk niet kapot. Maar hij heeft het voordeel dat de vorm ervan in ieder geval de Spinozistische inhoud niet verborgen houdt. Ik wil er overigens niet mee zeggen, dat ik er naar leef. 'Je moet niet doen wat ik doe', zei Courbet tegen zijn leerlingen, 'je moet doen wat ik zeg!'

Met een soortgelijk voorbehoud durf ik nu het aangekondigde citaat wel aan:

*Och waren alle mensen wijs,
En wilden daarbij wel,
Deez' aarde was een paradijs,
Thans is ze meest een hel.* [2](#)

CN

NOTEN

1. Deze bijdrage werd geschreven in het kader van een zogenaamde 'bezinningsgroep'. In het redactioneel van dit nummer wordt verteld dat deze groep naar aanleiding van een enquête naar de katholiciteit van de school tweemaal bijeen is gekomen, en dat is besloten dat elk lid zijn visie op papier zou zetten voor publicatie in het *I.B.* Temidden van alle pleidooien voor een vasthouden aan de katholieke uitgangspunten houdt de op een fraterschool in Padang grootgebrachte Cornets de Groot zich opvallend op de vlakte. Van Vestdijks *De toekomst der religie* leent hij het onderscheid tussen het 'metafysische' en 'sociale' type, maar zonder het derde, 'mystisch-introspectieve' type te noemen, waar hij zelf toe behoorde. Inmiddels is het Lodewijk Makeblijde College herdoopt tot Interconfessioneel Makeblijde College. 🌱
2. Dit vers van Dirck R. Camphuysen (1586-1627) stond op de gevel van Spinoza's woning te Rijnsburg (thans het Spinozahuis). 🌱

Weerzinwekkende praktijken of rugby voor gehandicapten

R.A. Cornets de Groot

Lodewijk Makeblijde College

Informatief Bulletin, nr. 17, 24 juni 1975

Het is een van mijn goede gewoontes, om tegen de afloop van het schooljaar de scholieren te vragen naar twee plaatsen - één waar ze het liefste zijn, en een ander die ze het liefst zouden willen mijden.

Hoewel dit een stijl- en stelopdracht is, krijgt de uitwerking ervan niet zelden het karakter van een enquête, zoals ook nu weer.

Het is geloof ik, geen toeval dat de plaatsen die deze jongens en meisjes aanwijzen als het oord waar ze het liefst verblijven - naast vakantieplaatsen als Tahiti, Bali en Hawaï (in deze volgorde) - precies die klassen zijn, waar intelligente types als VR, HA en CN les geven (in omgekeerde volgorde). Uit de vaak gevoelig geschreven stukjes zal ik maar niet citeren: onze drie-eenheid heeft een naar panegyriek zwemende bekentenisliteratuur waarlijk geen behoefte.

Maar hoe staat het met de plaatsen, of liever gezegd, de mensen, die onze scholieren zouden willen ontvluchten?

Precies! Het zijn de narcissussen van deze school - u hebt het al geraden - met Jan de Jager voorop! Wie lopen er immers rond als tyrannen? Wie ronselen niet-geïnteresseerde leraren, om ze voor hún karretje te spannen? Waarbij ze zich zelfs niet ontzien om op geraffineerd-vulgaire wijze te zinspelen op zulke hoge waarden als collegialiteit, solidariteit, etc. en als dat allemaal niet meer helpt, dan BAM - het lichamelijk geweld er maar tegen aan. Van de vele tekenen van afkeer over hun even doorzichtige als verwerpelijke mentaliteit, volgt hieronder er één, dat exemplarisch is voor het gevoel van weerzin, dat deze school vervult, wanneer de heren gymleraren ook es het onderwijs genietbaar willen maken. Báh. Ik kan niet anders zeggen. En daarom: *Zie hier*

Plaatsbeschrijving

Iedere vrijdagmiddag weer hetzelfde.

Steeds weer tussen half twee en tien over drie naar die enorme ruimte met die eeuwig bestofte groene vloer. Die koude leegte met ergens aan de achterwand dat hok met die martelwerktuigen. Eerst komt het 'rondjes rennen'. Als je dan hijgend tien maal bent rond geweest, worden de toestellen naar het midden gesleept. Eén voor één.

De ladenkast. Het paard of de bok komen ook van stal.

Of soms die stomme touwen waar je langs moet klimmen. En waar naartoe?

Als je na een halsbrekende klim dat immense plafond bereikt, mag je weer naar beneden toe.

Alles zo doel- en soms zo eindeloos.

Steeds weer hetzelfde.

(Naam van de schr. is bij de redactie bekend als A. Hillebron; men zij gewaarschuwd)

CN

Proefwerk Havo derde klas 1

R.A. Cornets de Groot

Lodewijk Makeblijde College

Informatief Bulletin, nr. 17, 24 juni 1975

LEES onderstaand gedicht zorgvuldig door en beantwoord de daaronder volgende vragen en opdrachten:

De zeven plichten van een vrouw (J.H. Speenhoff)

De eerste plicht van elke vrouw
Is nooit geleerd te doen,
Dat komt bij liefde niet te pas,
Een zoen is maar een zoen;
Wat geeft het of ze met een boek
Haar lieve hersens krenkt.
Een vrouw die denkt bij wat ze zegt,
Zegt nimmer wat ze denkt.

De vierde plicht van elke vrouw
Is steeds gehoorzaam,
En altijd onderdanig doen,
Al is het maar in schijn,
Wanneer ze geestig vleien kan
Dan volgt haar man gedwee,
Een vrouw regeert de wereld toch,
We weten wel waarmee.

De tweede plicht van elke vrouw
Is houden van haar man,
Te zorgen dat ze met een zoen
Hem steeds verleiden kan;
Want als ze daar geen slag van had
En altijd kuis wou zijn,
Dan waren wij er allen niet
En dat zou jammer zijn.

De vijfde plicht van elke vrouw
Is manlief toe te staan,
Om zonder haar van tijd tot tijd
Alleen eens uit te gaan;
'n Vrouw die zegt: 'Man ik mot mee
Of anders blijf je hier',
Is niet jaloers op zijn persoon
Maar wel op zijn plezier.

De derde plicht van elke vrouw
Is goed gekleed te zijn,
Al heeft ze helemaal geen geld
Voor rokken van satijn,
Al draagt ze bloesjes van katoen,
Ze moeten aardig staan,
Een vrouw kan toch liefvallig zijn
Al heeft ze weinig aan.

De zesde plicht van elke vrouw
Is zwijgen op haar tijd,
Omdat ze juist het meeste zegt
Met haar stilzwijgendheid,
Een vrouw die altijd praatjes maakt
En altijd kletsen wil,
Is erger dan een fonograaf
Want die houdt eenmaal stil.

De zevende en mooiste plicht
Is dat ze koken kan,
Want als ze eenmaal opoe is
Dan heeft ze daar wat an,
Omdat een man die ouwer wordt
En jaren is getrouwd
Toch veel meer van zijn eigen buik
Dan van een opoe houdt.

VRAGEN EN OPDRACHTEN

1. Strofe I. Zeg r. 7 en 8 anders.
2. Strofe II. Beschouw deze strofe en geef op je werkblad aan welke van de volgende uitspraken de juiste is:
 - a. de vrouw kent de man beter dan de man de vrouw
 - b. de man kent de vrouw beter dan de vrouw de man
3. Strofe III. Waarom zijn r. 7 en 8 tegelijkertijd wèl en níet in overeenstemming met de rest van deze strofe?
4. Strofe IV. Waar ligt het leesaccent in r. 7?
5. Strofe IV. Hoe is de stelling in r. 7 en 8 te motiveren?
6. Strofe V. Zeg r. 7 en 8 in eigen woorden.
7. Strofe VI. Verklaar r. 3 en 4.
8. Geef aan dat dit gedicht niet door een vrouw geschreven kan zijn.
9. Geef in een overzichtje aan waarin poëzie als deze verschilt van die van Vader Abraham (of een daarmee gelijk te stellen figuur), en waarin ze daarmee overeenkomt.
10. In 1975, het jaar van de vrouw, zou dit gedicht een wapen kunnen zijn tegen de emancipatie van de vrouw. Hoe zou een voorstander/ster van vrouwenemancipatie zich tegen deze geestige en ironische voorstelling van *de* vrouw kunnen verweren? Schrijf dit verweer in minimaal 150 woorden, en ga daartoe het gedicht strofe voor strofe na.

NOOT

1. Uit het redactioneel bij dit nummer: 'Dan nemen we een gedicht van Koos Speenhoff over, niet bepaald een bijdrage aan het Jaar van de Vrouw, maar een pagina tikwerk van CN is mooi meegenomen'. In de *Bloemlezing* staat een [interactieve versie](#) van dit proefwerk. 📌